

Testvérvárosi Napok

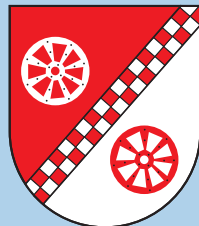
Biatorbágy
2009

Herbrechtingen

Húsz esztendeje írták alá a két település akkori vezetői a Herbrechtingen–Biatorbágy közötti partnerkapcsolati megállapodást.

Herbrechtingen, Biatorbágy első testvértelepülése, ma mintegy 13 100 lakost számlál. Közigazgatási területe 5836 hektárt tesz ki. Biatorbágyhoz hasonlóan több település közigazgatási egyesítésével jött létre. 1972-ben és 1973-ban egyesült Bolheim, Bissingen és Hausen településekkel. Első írásos említése 774-ben volt Nagy Károly egyik oklevelében. Fulrad apát egy kolostort alapított itt, Bolheim temploma már a XI. században fennállt. Herbrechtingen és környéke mezőgazdasági terület volt a XIX. század elejéig, amikor is csekély iparosodás kezdődött. Ennek egyik jele, hogy a korábbi kolostor részeit a württembergi államtól L. F. Hartmann fonoda létesítése céljára megvásárolta. A II. világháború után a kelet-közép-európai országokból kitelepített „svábok” nagy része került Herbrechtingenbe és környékére, köztük igen sok egykori torbágyi is. A szinte kizárólag evangélikus települések lakói között így jelentek meg a katolikus vallásúak. A lélekszám növekedése, a gazdasági fejlődés és a községek közigazgatási egyesítése, valamint a településközpont nagyszabású felújítása együttesen eredményezték, hogy 1974-ben Herbrechtingen elnyerte a városi címet. Ezután jött létre a Bibris-iskolaközpont, majd mellette a sporttelep többcélú nagyteremmel, futball- és atlétikai stadionnal, fürdő, továbbá az idősek otthona. Még a '90-es évek elején vásárolta meg a város az időközben a kolostor területén megszűnt fonógyár épületét, és 2002 őszén nyitották meg a kolostor-kultúrközpontot a tartományi kormány képviselői és dr. Bernd Sipple polgármester. A települést elkerülő főközlekedési út építése már a XXI. században kezdődhetett el. Ezáltal 2003 júniusát követően Herbrechtingen főutcáján, a Lange Stras-sén megszűnt az átmenő forgalom.

Herbrechtingen szép természeti környezetben fekszik, a Buigen dombvonulatát a Brenz folyó övezi. Az erdők és rétek között nem lehet nem felfigyelni a Köszüzek, a Steinerne Jungfrauen szik-

laalakzataira, amelyek Herbrechtingen jelképeiként is szolgálnak.

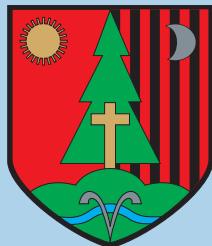
A '80-as évek elején vette fel a kapcsolatot Herbrechtingen Biatorbággal. Bruckner Ferenc és Peter Kiefner herbrechtingeni polgármester által kezdeményezett kapcsolatfelvétel vezetett el a partnertelepülési megállapodás 1989 májusi aláírásához. A Hernádi Károly tanácselnök és Peter Kiefner által aláírt megállapodás a húsz esztendő folyamán széles körű oktatási, kulturális, sport és gazdasági, közigazgatási együttműködést eredményezett. Az egyes szervezetek önálló rendezvényei és cserekapcsolatai mellett, a két település küldöttségei rendszeresen részt vesznek a biatorbágyi testvértelepülési találkozókön, illetve a herbrechtingeni városünnepken. A 2009. évi húszéves évforduló alkalmával egyszerre tekintünk vissza a húsz esztendő történéseire és a jelen eredményeire.

Gyergyóremete

A Gyergyóremetével kötött partnertelepülési megállapodást is a II. világháborút követő folyamatok indokolják és magyarázzák. A II. világháború végén Gyergyóremete és Ditró lakosságának egy csoportja hagyta el szülő- és lakóhelyét, és települt le Budajenőn, Etyeken, Telkin és Torbágyon.

Gyergyóremete nevét 1567-ben egy összeírásban említik először. A Maroson folytatott tutajozás első tutajindító helye volt. Mára egybeépült a Maros-jobbparti Ditróval, amelyhez egyháziilag is tartozott 1726-ig, amikor Gyergyóremete temploma plébániajogot kapott. Az 1567-ben összeírt 6 kaput nem tudni, hány főre becsülhetjük. Mintegy fél évszázaddal később 26 család (kb.150–200 fő) élt itt. Az 1900-as népszámlálás szerinti 5105 lakos 1941-re 7300 főre gyarapodott. Az ezt követő elvándorlás, kivándorlás miatt Gyergyóremete lakossága ezt a lélekszámot mostanáig nem érte el. A 2002-es népszámlálási adatok szerint a település lélekszáma 6348 fő. Gyergyóremete területe 9499 hektár, legmagasabb pontja a Keresztkő, 1517 méter magas. Római katolikus temploma XVIII. századi építésű, Szent Lénárd tiszteletére szentelték (Herbrechtingen főutcájának és a Brenz folyónak a kereszteződésénél, a hídnál áll a Leondhards Kapelle, a Szent Lénárd-kápolna). Az 1940-es években épült templom a mára Remetével összeépült Csutakfalván (Árpádházi Szent Margit) és a távolabbi Kicsibükkön (Szent István). A falu déli, Maros-jobbparti részén fekszik egykori borvízfürdője. Felélesztése, megújítása a település vezetőinek tervei között szerepel. Néprajzi, egyben ipari jellegű műemlékei az Eszenyő-patak mentén 1725-ben épült ványolómalom, daráló, valamint egy „vízifürész”. A hagyományos szarvasmarhatartást használja ki a tejporgyár. Iskolájáról először 1763-ból van adat. A ma Fráter György Általános Iskolának helyet adó épületben 1962–1972 között középiskola, líceum is működött. Fráter György meggyilkolását követően egyik munkatársa telepedett le ezen

a vidéken, hogy remeteéletet éljen. Gyergyóremete ennek köszönheti elnevezését, és ezért adták az iskolának a magyar függetlenség egyik vértanújának nevét. Csutakfalva iskolájának névadója Balázs Jenő, a magyar bauxitkutatás és alumíniumipar jeles alakja. Magyarországon alkotott Cseres Tibor író. Gyergyóremete főterét nemrégiben róla nevezték el. Néprajzi emlékek mellett Cseres Tibor munkásságát is bemutatja a Gyergyóremetei Tájház.

1998-ban kezdődtek meg a települési kapcsolatfelvétel tárgyalásai. A partnertelepülési megállapodást 2001-ben írta alá Laczkó-Albert Elemér gyergyóremetei és Palovics Lajos biatorbágyi polgármester. Gyergyóremete fejlődésének újabb állomásai már zömmel a XXI. századra esnek. Az új községháza megépítésével a szétszórta működő hivatal méltó helyre költözhetett. A korábbi „lakodalmas terem” helyére új közösségi ház épült. Létrejött a Szent Anna Szociális Központ. Szinte alapjaiból épült újjá a művelődési ház, és kapott nevet a székelység történetével és a gyergyóremeteiek elvándorlásának történetével foglalkozó Balás Gáborról. Átadás előtt áll a Fráter György Általános Iskola új sportcsarnoka és a szomszédos településekkel közösen létrehozott vízbázis, vízhálózat, szennyvíz-tisztító és csatornahálózat. Az általános iskolák és az egyházközségek cserekapcsolatai rendszeressé váltak. Számos kulturális egyesületet láthattunk vendégül. Még a partnertelepülési megállapodás aláírása előtt szerepelt nálunk a Fráter György Általános Iskola kórusa és régi-zenei együttese. A Pászti-napokon vett részt a Szent Lénárd-templom kórusa. Több esetben láttuk vendégül a művelődési ház keretében működő különböző korosztályú néptáncegyütteseket, valamint a fúvószenekart. Mi, biatorbágyiak is rendszeresen részt veszünk a Gyergyóremetei Falunapokon, ahol különösen tanulságosak a település égető kérdéseiről rendezett szombat délelőtti szimpozionok.

Kiti 11 km-re fekszik a ciprusi Larnaka kikötővárostól délnyugatra, 20 m-rel a tengerszint felett van. Az 1881-ben 673 lakosú Kiti 1973-ban 1161 lakost számlált. Az 1974-es török megszállás miatti menekülőkkel 1982-ben 2095 fő lakosainak száma, a 2001-es népszámlálás szerint 3354 lakosa volt. A szélsőségesen mediterrán éghajlatú településen az évi csapadékösszeg a 360 mm-t éri el mindössze, és az is a téli hónapokban esik.

Zöldségeket: articsókát, cukkinit, okrárt, édesburgonyát, dinnyét, sárgarépat, gabonát és déli-gyümölcsöket termelnek. A partnertelepülések között a legidősebb. A Panagia Angeloktisztzi, az „angyalok építette legszentebb Szűzanya-templom” legrégebbi részei az V. századból valók. A keresztes háború folyamán Oroszlánszívű Richárd király közreműködésével alapították meg a ciprusi királyságot. Ekkor a királyi család birtoka volt Kiti. E korszak építménye volt az Angeloktisztzi-templom egy kápolna, ma a templom egyik bejáratának előcsarnoka. Később velen-cei fenntartás alá került Ciprus. Ezt jelzi egy őrtorony a tengerpart közelében. Ciprus török fenntartása idején nem részesülhettek oktatásban a keresztény vallású ciprióták. 1835 és 1843 között kezdődött meg a magánjellegű oktatás, a helyi pap és tanító saját házában. Később az Angeloktisztzi-templom kápolnájában, majd az első, egyhelyiséges iskolában történt a tanítás. 1925-ben egy másik iskola is épült. A lélekszám-növekedés miatt 2002. november

17-én egy új, 14 tantermes, 6 évfolyamos elemi iskolát avattak fel. Háromosztályos, a 13-15 évesek számára szolgáló középiskola, két egyházközségi és egy községi óvoda is működik Kiti-ben. 1994-ben jött létre az Arkangyal Művelődési Egyesület, amely a helyi hagyományok ápolását tűzte ki céljául. Az 1940-es években csendőrségként működő épületben egy kis helytörténeti gyűjteményt hoztak létre, amelynek földszintjén régi háztartási, mezőgazdasági és kisipari eszközök, helyi borbély- és cipésműhely eszközei láthatók. A ház udvaráról külön lépcsőn megközelíthető emeleti helyiség hagyományos hálószobaként van berendezve.

2007-ben készült el Kiti új temploma a Szent Kyriakosz- (Cirják-) templom. Az új templom lehetőséget ad arra, hogy a világörökség részét képező Panagia Angeloktisztzi-templom régészeti feltárása megkezdődhessen. A település magántánciskolájának vezetőjét, tanítványait többször csodálhattuk meg. A helyi közösség tervei között szerepel az Angeloktisztzi-templom régészeti feltárása, a régi iskolaépületek felújítása és hasznosítása; a település főterének, zöldterületeinek további fejlesztése, valamint a tengerpart erózió elleni védelme mellett a tengerparti nyaralóterületek fejlesztése, bővítése.

A partnerkapcsolati levelezés 2002-ben kezdődött. A 2003-as helyi viszonyok miatt a kapcsolatfelvétel és a viszonylag gyors megállapodás csak 2004-ben valósult meg. Itt, Biatorbágyon írta alá Mihalisz Nikolav polgármester a partnerkapcsolati megállapodást. Ennek öt-éves évfordulóját ünneplhetjük az ez évi Testvérvárosi Napokon.

A partnerkapcsolati levelezés 2002-ben kezdődött. A 2003-as helyi viszonyok miatt a kapcsolatfelvétel és a viszonylag gyors megállapodás csak 2004-ben valósult meg. Itt, Biatorbágyon írta alá Mihalisz Nikolav polgármester a partnerkapcsolati megállapodást. Ennek öt-éves évfordulóját ünneplhetjük az ez évi Testvérvárosi Napokon.

JÚNIUS 27. SZOMBAT

8–13 óráig	Boule az iskola torbágyi épületének udvarán
9–12 óráig	Sportversenyek az iharosi sportpályán (sörmeccsek, sakk)
10 órától	Tarokkverseny a Faluház nagytermében
14.30	Gyülekezés a felvonulásra a Jókai utca és a Petőfi utca sarkán
15 órától	Felvonulás
16 óra	Ünnepélyes megnyitó a Fő téren <ul style="list-style-type: none">• Polgármesteri köszöntők• Borcsapolás
17–22 óráig	KULTURÁLIS MŰSOROK a testvérvárosi kulturális szervezetek részvételével
Közreműködők:	
17–17.25-ig	Musikfreunde Bolheim
17.35–18 óráig	Gesangverein Bolheim
18.10–19 óráig	Kíti gyerekek fellépése
19.10–19.30	Glockenklang Énekkar kísér a Turwaller Musikanten
19.30–19.35	Gesangverein Bolheim és a Glockenklang Énekkar közös koncertje
19.40–20 óráig	Rozmaring táncegyüttes
20–20.25-ig	Modern táncsoport, Gyergyóremete
20.25–20.45	Tánckoktél tánciskola
20.55–21.05	Musikfreunde Bolheim és az Ifjúsági Fúvószenekar közös fellépése
21.10–21.40	Ifjúsági Fúvószenekar
22–01 óráig	Utcabál a BERGENDY zenekarral

Szombat délután a Biatorbágyi Nagycsaládosok Egyesülete és a Tájvédő Kör gyermekprogramokat tart a Fő téren.

JÚNIUS 28. VASÁRNAP

- 9 óra Német–magyar nyelvű mise a torbágyi katolikus templomban
- 12 óra EGÉSZSÉGHÁZ AVATÁSA
(az új épületet megáldják a biatorbágyi és a vendéglélekészek)
13–16 óra között Biatorbágy lakossága megtekintheti az Egészségházat
- 15–21 óráig **KULTURÁLIS MŰSOROK a testvérvárosi kulturális szervezetek részvételével**
- Közreműködők:
- 15–15.20-ig Pászti Miklós Vegyes Kórus
- 15.25–15.35 Őszidő Nyugdíjasklub táncsoportja
- 15.50–16.10 Szakály Mátyás Férfikórus
- 16.15–16.25 Őszidő Nyugdíjasklub táncsoportja
- 16.30–16.50 Biatorbágyi Népdalkör
- 17–17.05-ig Füzes Néptáncgyüttes ovis csoportja
- 17.10–17.20 Füzes Néptáncgyüttes iskolás csoport
- 17.25–17.40 Füzes Néptáncgyüttes nagycsoport 1.
- 17.45–18 óra Füzes Néptáncgyüttes nagycsoport 2.
Kísér: az Ifjúsági Fúvószenekar
- 18.10–18.40 Rigófütty énekegyüttes
- 18.45–19.15 Pászti Miklós Alapfokú Művészetoktatási Intézmény néptáncsoportja
Kísér: Maruzsenszki Andor, Éri Márton, Köllő Attila
- 19.30 BOLYKI BROTHERS-koncert
- 21 óra A rendezvény zárása

A hagyományoknak megfelelően szombaton és vasárnap 10–20 óráig közlekedik a kisvasút a Hotel Pontis és a Viadukt között.

A Testvárosi Napok ideje alatt a Fő téri parkoló június 26. 18 órától június 28. 23 óráig, a Baross Gábor utcának a Petőfi u.–Szent László u. közötti szakasza, valamint a Vasút utcának a Mester u.–Baross Gábor u. közötti szakasza június 27. 10 órától június 28. 23 óráig lezárásra kerül. Megértésüket köszönjük!

A rendezvény látogatóinak vendéglátásáról a Biatorbágyon működő társadalmi szervezetek gondoskodnak.